

ZAKON

O VINU, RAKIJI I DRUGIM PROIZVODIMA OD GROŽĐA I VINA

POGLAVLJE I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(Sadržaj Zakona)

Ovim se Zakonom uređuju:

- a) posebnosti čuvanja zemljopisnog podrijetla grožđa, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina;
- b) proizvodnja, promet i prerada plemenitog vinskog grožđa za vino;
- c) proizvodnja i promet mošta i vina i drugih proizvoda od grožđa i vina;
- d) zadaće ovlaštene institucije za vinogradarstvo i vinarstvo (u daljnjem tekstu: ovlaštena institucija);
- e) izrada i vođenje vinogradarskog katastra;
- f) druga pitanja važna za provedbu jedinstvenog sustava u vezi s proizvodnjom i prometom grožđa, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina.

Članak 2.

(Definicija vina)

Vino je poljoprivredno-prehrambeni proizvod dobiven potpunim ili djelomičnim alkoholnim vrenjem masulja ili mošta, proizveden od grožđa plemenite vinove loze koje u vrijeme berbe sadrži najmanje 64° Oechsle šećera, ukoliko za pojedine berbe, sorte i proizvodna područja nije drukčije određeno.

Članak 3.

(Definicija grožđa)

Grožđe je, u smislu ovoga Zakona, zdrav, zreo, prezreo, prosušen ili prirodno smrznut plod plemenite vinove loze (*Vitis vinifera*) namijenjen za proizvodnju vina i drugih proizvoda od grožđa i vina.

Članak 4.

(Rakija i drugi proizvodi od grožđa i vina)

Prema ovome Zakonu, drugi proizvodi od grožđa i vina (u daljnjem tekstu: drugi proizvodi) su:

- a) niskoalkoholna pića;
- b) proizvodi od grožđa i vina s ili bez djelomičnog vrenja; groždani mošt, groždani mošt djelomičnog vrenja, gusti groždani sok i gusti groždani mošt, rektificirani groždani sok, groždani sok i mistela;
- c) mješavina drugih pića ili biljnih ekstrakata s vinom u kojima je udio vina veći od 50%;
- d) nealkoholizirani proizvodi od vina;
- e) vinske rakije;
- f) vinski ocat;
- g) vina za destiliranje;
- h) proizvodi destilacije alkoholno prevrelih proizvoda od grožđa: rakija (komovica, lozovača, vinovica, droždenka), vinski destilat, vinski alkohol (rafinirani i nerafinirani) i vinjak;
- i) sporedni proizvodi od grožđa i vina: drop, peteljke i proizvodi od sporednih proizvoda - vinski talog, vinski kamen i sjemenje grožđa;
- j) ostali proizvodi od grožđa i vina.

Članak 5.

(Zemljopisno podrijetlo vina i drugih proizvoda)

- (1) Zemljopisno podrijetlo vina i drugih proizvoda označava se prema zemljopisnom području na kojem je grožđe bilo proizvedeno i na kojem su grožđe, vino i drugi proizvodi od grožđa i vina zbog prirodnih ili ljudskih čimbenika dobili određene posebne značajke.
- (2) Oznake zemljopisnog podrijetla vina su:
 - a) zaštićeno zemljopisno podrijetlo (ZZP);
 - b) priznato zemljopisno podrijetlo (PZP).
- (3) Oznakom zaštićenog zemljopisnog podrijetla (ZZP) mogu se označiti samo vina iz razreda kvalitetnih i vrhunskih vina, kod kojih je i grožđe i vino proizvedeno na određenom području jednakom ili manjem od vinogorja. Za oznaku zaštićenog zemljopisnog podrijetla vina propisani su imena i uvjeti, a pravna zaštita osigurana je ovim Zakonom i propisima o industrijskom vlasništvu.
- (4) Oznakom priznatog zemljopisnog podrijetla (PZP) mogu se označiti vina iz regije (rajona) za koja je grožđe proizvedeno u određenoj regiji ili na području manjem od regije. Za oznaku priznatog zemljopisnog podrijetla propisani su imena i uvjeti, a pravna zaštita osigurana je ovim Zakonom i propisima o industrijskom vlasništvu.

(5) Oznaka zemljopisnog podrijetla zajedničko je pravo i njezina je uporaba dopuštena proizvođačima upisanim u registar proizvođača grožđa i vina i drugih proizvoda ako su grožđe, vino i drugi proizvodi proizvedeni na određenom području i ispunjavaju druge propisane uvjete.

(6) Radi zaštite i kontroliranja zemljopisnog podrijetla vina i drugih proizvoda, sukladno ovome Zakonu, vodi se popis zemljopisnih oznaka vina i drugih proizvoda.

U toj namjeri se:

- a) vinogradska područja Bosne i Hercegovine dijele na uzgojna područja;
- b) vodi katastar postojećih i mogućih vinogradarskih površina s idealnim vinogradarskim zemljištem (u daljnjem tekstu: katastar vinograda);
- c) vodi registar proizvođača grožđa i vina (u daljnjem tekstu: registar);
- d) propisuju preporučene i dopuštene sorte vinove loze te podloge za vinovu lozu (u daljnjem tekstu: trsni izbor);
- e) prati dozrijevanje grožđa i određuje vrijeme berbe;
- f) odgovarajuće ograničava urod grožđa po hektaru;
- g) ocjenjuje i označuje vino i druge proizvode.

(7) U pogledu oznake podrijetla vina i drugih proizvoda primjenjuju se propisi o industrijskom vlasništvu, samo ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Proizvođač vina čije vino ispunjava uvjete za označavanje podrijetla prema ovome Zakonu uživa pravnu zaštitu prema propisima o industrijskom vlasništvu.

Članak 6.

(Označavanje i zaštita kontroliranog podrijetla, imena i oznake vina)

(1) Oznaku kontroliranog podrijetla mogu dobiti proizvodi iz vinogradarskog područja s utvrđenim organoleptičnim i kemijskim svojstvima bitnim za ekološke uvjete položaja i sorte ili skupine sorti grožđa s toga područja.

(2) Na zahtjev proizvođača, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt BiH) i na temelju mišljenja ovlaštene institucije, izdaje rješenje za označavanje oznakom "zaštićeno zemljopisno podrijetlo" (ZZP) ili "priznato zemljopisno podrijetlo" (PZP) vina iz članka 25. st. (1) i (3), iz čl. 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34. i iz članka 35. ovoga Zakona.

(3) Uz zahtjev iz stavka (2) ovoga članka, proizvođač prilaže elaborat o zaštiti kontroliranog podrijetla (stručnu dokumentaciju), koji izrađuje ovlaštena pravna osoba iz čl. 10. i 11. ovoga Zakona.

(4) Svako rješenje iz stavka (2) ovoga članka bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH" te entitetskim i službenim glasilima Brčko Distrikta BiH.

Članak 7.

(Elaborat)

Elaborat (stručna dokumentacija) za izdavanje rješenja za proizvode s oznakom kontroliranog podrijetla iz članaka od 25. do 35. ovoga Zakona mora sadržavati:

- a) zemljopisne, ortografske i geološke podatke o vinogradarskom području (regiji, podregiji, vinogorju, odnosno položaju) na kojem bi se proizvodilo grožđe za proizvode za koje se traži rješenje za označavanje kontroliranog podrijetla, te opis područja i površinu vinograda u regiji, podregiji, vinogorju;
- b) podatke o postojećim površinama pod vinogradima (parcela), na temelju zemljišno-knjižnih izvadaka i prijepisa posjedovnog lista;
- c) podatke o sortnom sastavu, agrobiološkim i tehnološkim karakteristikama sorte i podlogama svakog vinograda, iskazane broičano i u postotku zastupljenosti;
- d) prikaz klimatskih, zemljišnih, temperaturnih i drugih činitelja svojstvenih za dato područje i koji su od bitnoga utjecaja za proizvodnju određene kakvoće grožđa i vina;
- e) podatke o urodu po trsu, jedinici površine i ukupno;
- f) opis agrotehnike, ampelotehnike te zaštite od biljnih bolesti i štetnika koji se primjenjuju, odnosno namjeravaju primjenjivati;
- g) opis načina prerade grožđa, dorade i njege vina te opis sredstava koja se upotrebljavaju u proizvodnji;
- h) opis objekata, tehničkih sredstava i uređaja koji se upotrebljavaju u proizvodnji;
- i) analizu kemijskog sastava mošta i vina te opis organoleptičnih svojstava vina;
- j) opis boce, opreme i oznaka koje će dato vino imati u prometu;
- k) podatke koji se moraju pratiti u svakogodišnjoj proizvodnji, a posebnosti su određenog vina;
- l) druge podatke bitne za ocjenu i postizanje određene kakvoće;
- m) izvadak iz Registra proizvođača grožđa i vina.

Članak 8.

(Izmjena rješenja)

- (1) Proizvođač je dužan za svaku promjenu iz članka 7. toč. od a) do m) ovoga Zakona zatražiti izmjenu već izdanog rješenja o zaštiti zemljopisnog podrijetla.
- (2) Na zahtjev proizvođača, Ministarstvo, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, izdaje rješenje o izmjeni rješenja iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Uz zahtjev iz stavka (2) ovog članka potrebno je priložiti i dodatak elaborata (aneks) koji se odnosi na zatraženu izmjenu.

Članak 9.

(Promjena kategorije vina)

Zbog slabije kakvoće ili drugih razloga, vino s oznakom kontroliranog podrijetla u pojedinim se godinama može svrstati u nižu kategoriju, ako je to predviđeno elaboratom iz članka 7. ovoga Zakona ili dodatkom elaborata.

Članak 10.

(Zaštita imena i znaka vina)

Zaštita imena i znaka vina te drugih proizvoda od grožđa i vina proizvedenih prema odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provodi se prema odredbama posebnih propisa o zaštiti imena i znaka.

Članak 11.

(Stručne i analitičke zadaće u području vinogradarstva i vinarstva)

- (1) Stručne, pravne, razvojne i analitičke zadaće u području vinogradarstva i vinarstva koje su posebice značajne za Bosnu i Hercegovinu, a određene su ovim Zakonom te propisima i ustavnim aktom izdanim na temelju njega, obavljaju institucije ovlaštene od nadležnoga Ministarstva (u daljnjem tekstu: ovlaštene institucije).
- (2) Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: ministar) će pravilnikom propisati način rada i uvjete koje treba ispunjavati pravna osoba iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Radi praćenja učinkovitosti i stanja u vinogradarstvu, ovlaštene institucije dužne su Ministarstvu, nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH najmanje dva puta godišnje podnijeti pisano izvješće o obavljenim poslovima iz svoje djelatnosti.
- (4) Zadaće iz stavka (1) ovoga članka su:
 - a) savjetovanje, izobrazba, osposobljavanje i prijenos znanja do vinogradara i vinara u tehnološkim, gospodarskim, ekološkim i drugim područjima bitnim za razvoj vinogradarstva i vinarstva;
 - b) selekcija i introdukcija vinove loze te genetska banka vinove loze;

- c) uzgoj i jamstvo dostatnih količina osnovnog matičnog materijala vinove loze i zemljišta;
- d) vođenje registra proizvođača i prerađivača grožđa i vina;
- e) vođenje vinogradarskog katastra;
- f) praćenje propisanih tehnologija i metoda proizvodnje grožđa i vina (praćenje dozrijevanja grožđa);
- g) analiza grožđa i vina te razvrstavanje vina i drugih proizvoda po kakvoći: ocjenjivanje vina i drugih proizvoda (laboratorijske analize i organoleptično ocjenjivanje);
- h) izdavanje dozvola za šećerenje grožđa i mošta;
- i) određivanje vremena za berbu grožđa;
- j) izdavanje odluka o ocjenjivanju vina i drugih proizvoda.

POGLAVLJE II. PRERADA GROŽĐA I VINA

Članak 12.

(Proizvodnja grožđa i vina te prerada vina i drugih proizvoda)

- (1) Pod proizvodnjom grožđa smatraju se svi radovi u vinogradu, uključujući i berbu grožđa.
- (2) Proizvodnja vina obuhvaća preradu grožđa, i to: odvajanje zrna od peteljke, prešanje grožđa i sve podrumske radove: obrada masulja i mošta, alkoholno vrenje masulja i mošta, njega vina i priprema vina za potrošnju; punjenje vina u originalnu ambalažu te skladištenje vina prije stavljanja u promet.
- (3) Prerada vina i/ili drugih proizvoda tehnološki je postupak u kojem se za sirovinu upotrebljava vino ili drugi proizvodi.

Članak 13.

(Proizvođači grožđa i vina i drugih proizvoda)

- (1) Proizvodnja vina i drugih proizvoda dopuštena je osobama koje za tu djelatnost ispunjavaju propisane uvjete o stručnoj osposobljenosti, prostorijama i opremi, a upisani su u registar proizvođača grožđa i vina, i to:
 - a) pravne osobe i samostalni poduzetnici;
 - b) fizičke osobe koje se bave proizvodnjom grožđa i vina i drugih proizvoda samo od grožđa koje su sami uzgajali, a nisu samostalni poduzetnici.
- (2) Ministar posebnim aktom propisuje minimalne tehničko-tehnološke uvjete iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Nadležna entitetska (kantonalna) i tijela Brčko Distrikta BiH obavljaju poslove utvrđivanja minimalnih tehničko-tehnoloških uvjeta iz stavka (2) ovoga članka.

(4) Ministarstvo na prijedlog nadležnih entitetskih (kantonalnih) i tijela Brčko Distrikta BiH utvrđuje i nadzire ispunjavanje uvjeta iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 14.

(Registar proizvođača grožđa i vina)

(1) U registar se upisuju pravne i fizičke osobe koje proizvode grožđe (u daljnjem tekstu: proizvođači grožđa), pravne i fizičke osobe koje proizvode vino (u daljnjem tekstu: proizvođači vina), odnosno pravne i fizičke osobe koje proizvode druge proizvode (u daljnjem tekstu: proizvođači drugih proizvoda) ili pravne i fizičke osobe koje prerađuju vino i druge proizvode (u daljnjem tekstu: prerađivači vina i drugih proizvoda).

(2) Proizvođači grožđa su pravne i fizičke osobe koje proizvode grožđe za vino i druge proizvode koji:

a) imaju u vlasništvu, zakupu ili u koncesiji 0,05 ha ili više vinograda na teritoriju Bosne i Hercegovine;

b) stalno borave u Bosni i Hercegovini, a u vrijeme stupanja na snagu ovoga Zakona imaju u vlasništvu ili zakupu vinograde u graničnim područjima države koja graniči s Bosnom i Hercegovinom te ukoliko dovezu grožđe, vino ili druge proizvode na teritorij Bosne i Hercegovine.

(3) Proizvođači vina su pravne i fizičke osobe koje proizvode vino od grožđa iz vlastite proizvodnje ili od kupljenog grožđa ili vina.

(4) Prerađivači vina odnosno drugih proizvoda su pravne i fizičke osobe koje prerađuju vino ili druge proizvode u druge proizvode iz vlastite ili iz kupljene robe.

(5) Proizvođači ili prerađivači koji su pravne osobe ili samostalni poduzetnici upisuju se u registar u upravnoj jedinici u kojoj pravna osoba ili samostalni poduzetnik ima sjedište. Proizvođači grožđa koji su fizičke osobe upisuju se u registar upravne jedinice u kojoj se nalaze njihovi vinogradi ili njihov pretežni dio.

(6) Ministarstvo objedinjava i vodi glavni registar.

Članak 15.

(Sadržaj registra)

(1) U registar se upisuju podaci:

a) o proizvođačima i prerađivačima iz članka 13. i 14. ovoga Zakona: ime, prezime i adresa, jedinstveni matični broj fizičke osobe, odnosno naziv, sjedište i matični broj pravne osobe ili samostalnog poduzetnika;

- b) o vinogradima: općina, katastarska općina, broj parcele, katastarski razred, neto- i bruto-površina;
- c) o vinskom trsu: broj trsova i razmak sadnje, sorta, zemljište, godina sadnje i popunjenost zasada;
- d) o proizvodu: količina grožđa po sortama, količina vina i drugih proizvoda u domaćoj proizvodnji;
- e) o otkupu: količina otkupljenog grožđa, mošta odnosno vina po sortama i količinama otkupljenih drugih proizvoda po vrstama;
- f) ostali podaci.

(2) Prije početka obavljanja djelatnosti, proizvođač ili prerađivač iz stavka (1) ovoga članka mora predati zamolbu za upis u registar na propisani način, u propisanim rokovima i zajedno s propisanom dokumentacijom.

(3) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje uvjete koje mora zadovoljiti proizvođač za upis u registar ili u vinogradarski katastar, te sadržaj, oblik i način vođenja registra.

(4) Upravna jedinica vodi registar na propisani način. Upravna jedinica šalje propisane podatke iz registra, u propisanom roku i na propisani način, resornom ministarstvu nadležnom za poljoprivredu i ovlaštenoj instituciji za izradu zbrojnog registra.

(5) Pravo korištenja podataka iz registra imaju:

- a) ministarstvo - za praćenje stanja i oblikovanje gospodarske politike u području vinogradarstva i vinarstva;
- b) ovlaštene institucije - za obavljanje svojih zadaća;
- c) nadležne inspekcije - za obavljanje svojih zadaća;
- d) upravno tijelo nadležno za državnu i entitetsku statistiku;
- e) drugo tijelo ovlašteno zakonom.

Članak 16.

(Katastar postojećih i mogućih vinograda)

(1) Na temelju zbrojnog registra i drugih baza podataka, ovlaštene institucije izrađuju katastar vinograda kao evidenciju o postojećim i mogućim vinogradima, sukladno članku 11. stavak (4) točka e) ovoga Zakona. Katastar vinograda vodi se povezano sa zemljišnim katastrom.

(2) Pod mogućim vinogradarskim površinama mogu se evidentirati samo apsolutno vinogradarska zemljišta. Apsolutno vinogradarsko zemljište je zemljište na kojem vinski trs

daje kvalitetne i količinski optimalne proizvode, pri čemu je ekonomičnost proizvodnje vinove loze na tome zemljištu veća nego za proizvodnju drugih poljoprivrednih proizvoda.

(3) U izradi i vođenju katastra vinograda ovlaštena institucija rabi sljedeće podatke:

a) o proizvođačima - iz zbrojnog registra proizvođača grožđa i vina, pri čemu se za fizičke osobe mogu upotrijebiti podaci o imenu, prezimenu i adresi te jedinstvenom matičnom broju iz središnjeg registra stanovništva; za pravne osobe i samostalne poduzetnike podaci o imenu, adresi, matičnom broju te drugi javni podaci iz registra poduzeća; a za oboje podaci iz registra teritorijalnih jedinica i evidencije kućnih brojeva;

b) o zemljištu - iz zemljišnog katastra, topografskih nacrti, karata i baza;

c) o vlasnicima, površinama, katastarskoj kulturi i katastarskom razredu - iz baze podataka zemljišnog katastra Bosne i Hercegovine, uključujući postojeću kompjutorsku obradu;

d) o zemljištu i njihovoj rodnosti - iz agrokarte, kategoriziranja i razvrstavanja poljoprivrednog zemljišta, iz pedološke i geološke karte, iz aero-fotosnimaka i postojećih satelitskih snimaka, te podatke o sustavnom praćenju i analize rodnosti poljoprivrednog zemljišta;

e) o podneblju - iz baze podataka Hidrometeorološkog zavoda Bosne i Hercegovine;

f) o zagađenosti - iz podataka o sustavnom praćenju zagađenosti poljoprivrednog zemljišta, poljoprivrednog bilja i otpadnih voda.

(4) Oni koji upravljaju podacima, odnosno vlasnici iz stavka (3) ovoga članka, Ministarstvu besplatno daju podatke, uz mogućnost zaračunavanja neposrednih materijalnih troškova za potrebnu dodatnu dokumentaciju.

(5) Ovlaštene institucije vode vinogradarski katastar.

Članak 17.

(Grožđe)

(1) Grožđe predviđeno za preradu u vino može se proizvoditi samo na apsolutno vinogradarskim zemljištima i od određenih preporučenih, odnosno dopuštenih sorti vinove loze za određeno proizvodno područje.

(2) Grožđe predviđeno za preradu u vino mora biti, glede predviđenog kvalitetnog stupnja vina, proizvedeno odgovarajućom vinogradarskom tehnologijom.

(3) U proizvodnji grožđa i vina, sa groždem, dropom, moštom i vinom mora se raditi na način kojim se zadržavaju i razvijaju sve prirodne osobitosti kakvoće grožđa i odnjegovati vino odgovarajuće za promet.

(4) Zabranjena su sredstva i postupci koji mogu biti štetni za ljudsko zdravlje i okoliš.

(5) Nije dopuštena proizvodnja vina od uvezenoga grožđa, dropa, odnosno mošta, izuzev stolne kategorije vina bez zaštićenog zemljopisnog podrijetla. Ova odredba ne vrijedi za grožđe koje proizvođači iz članka 13. i članka 14. stavak (2) ovoga Zakona proizvode na svojim zemljištima na pograničnim područjima susjednih zemalja, a sukladno ovome Zakonu i propisima izdanim na temelju njega, dovezu ga u Bosnu i Hercegovinu.

Članak 18.

(Berba)

(1) Nije dopuštena berba grožđa za proizvodnju mošta i vina prije dana koji odrede ovlaštene institucije za pojedinačna područja i za pojedine sorte plemenite vinove loze i stupnja kakvoće, na temelju podataka o dozrijevanju grožđa. Pojedino područje određeno za berbu može biti manje od vinogradarske podregije.

(2) Rok za berbu grožđa određuje se na temelju terenskih mjerenja zrenja grožđa, kako bi grožđe za vrijeme berbe imalo, u pravilu, takav stupanj šećera da više nije potrebno doslađivanje vina.

(3) Iznimno od članka 2. ovoga Zakona, zbog iznimno nepogodnih prilika za dozrijevanje grožđa Ministarstvo, po prethodnom mišljenju ovlaštenih institucija, može dopustiti proizvodnju vina od grožđa koje za vrijeme berbe ima najmanje 52° Oechsla.

(4) Ovlaštene institucije objavljuje dopušteni rok za berbu na način uobičajen u određenom području.

(5) Berbu grožđa za vrhunsko vino potrebno je prethodno prijaviti ovlaštenim institucijama. Prije berbe ovlaštene institucije pregledaju količinu i kakvoću grožđa predviđenog za proizvodnju vrhunskog vina iz članka 25. stavak (3) točka d) ovoga Zakona.

(6) Proizvođač je dužan svake godine, najkasnije do 31. prosinca tekuće godine, općinskom tijelu uprave nadležnom za poljoprivredu prijaviti količinu obranog grožđa i proizvoda dobivenih od grožđa, te njihovu zalihu iz prethodnih godina.

Članak 19.

(Njega vina)

(1) U proizvodnji grožđa, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina dopušteni su samo propisani postupci i enološka sredstva.

(2) Nije dopušteno popravljavanje mošta i vina te doslađivanje grožđa i mošta, osim ako ovlaštene institucije izdaju propisanu dozvolu za doslađivanje dropa i mošta.

(3) Ovlaštene institucije mogu izdati dozvolu ako su u pojedinim godinama vremenske prilike za rast i razvoj vinove loze bile posebice nepovoljne, pri čemu uzima u obzir proizvodno područje i predviđeni stupanj kakvoće vina i sorti grožđa.

(4) Ne izdaje se dozvola za doslađivanje ako je masulj ili mošt namijenjen za proizvodnju vrhunskog vina.

(5) Dozvola iz stavka (4) ovoga članka zajednička je odluka za sve proizvođače grožđa i vina pojedine sorte s određenog proizvodnog područja i izdaje se po službenoj dužnosti.

(6) Odluka se objavljuje u proizvodnom području na uobičajeni način, a jedan izvadak šalje se poljoprivrednoj inspekciji.

(7) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje dopuštene postupke i sredstva u proizvodnji.

Članak 20.

(Zabranjeni postupci)

Zabranjeno je:

- a) dodavati šećer, koncentrirani mošt ili druge slatke tvari u masulj, mošt i vino, ako ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega nije drukčije određeno;
- b) popravljati kiselost masulju ili moštu kojem je uz uvjete propisane člankom 19. ovoga Zakona dodan šećer ili koncentrirani mošt i vinu dobivenom od takvog masulja ili mošta;
- c) patvoriti, odnosno povećavati količinu masulja, mošta ili vina dodavanjem alkohola, vode, šećera, kiseline, vinskog taloga, koncentriranog mošta, suhog grožđa i drugih tvari i sastojaka;
- d) miješati:
 - 1) stolno, kvalitetno ili vrhunsko vino sa specijalnim vinima,
 - 2) masulj, mošt ili vino od plemenite vinove loze s proizvodima direktno rodnih hibrida,
 - 3) zdrava vina s bolesnim vinima i vinima s manom,
 - 4) bijela vina s crnim vinima radi dobivanja ružičastih vina;
- e) rabiti etilni alkohol koji nije vinskog podrijetla u proizvodnji vina i drugih proizvoda;
- f) dodavati koncentrirani mošt vinu kojem je uz uvjete iz članka 19. ovoga Zakona povećavan alkohol;
- g) dodavati koncentrirani mošt, šećer ili bilo koje druge slatke tvari u proizvodnji vrhunskih vina;
- h) dokiseljavati ili otkiseljavati u proizvodnji vrhunskih vina;
- i) držati sredstva koja ne zadovoljavaju uvjete iz članka 19. stavak (1) ovoga Zakona u prostorijama u kojima se proizvode vino i drugi proizvodi od grožđa i vina.

Članak 21.

(Iznimke)

(1) Iznimno od odredaba članka 20. ovoga Zakona, ovlaštene institucije, na temelju provedene analize, mogu dopustiti proizvođaču da masulju, moštu ili mladom vinu u vrenju doda šećer ili koncentrirani mošt, radi povećanja sadržaja alkohola u vinu, ako je zbog loših vremenskih uvjeta sadržaj groždanog šećera u masulju ili moštu manji od prosječnog sadržaja šećera za tu sortu i to područje.

(2) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje način i uvjete pod kojima je proizvodima iz stavka (1) ovoga članka dopušteno dodavati šećer ili koncentrirani mošt.

Članak 22.

(Miješanje grožđa, masulja, mošta i vina)

(1) Za pojedine stupnjeve kakvoće vina, različita godišta i boje grožđa, dopušteno je miješanje grožđa, masulja, mošta ili vina, samo u mjeri određenoj ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.

(2) Zabranjeno je miješanje domaćeg vina s uvoznim.

POGLAVLJE III. PODJELA VINOGRADARSKOG PODRUČJA NA PROIZVODNA PODRUČJA

Članak 23.

(Proizvodna područja)

(1) Prema ekološkim razmjerima (reljef, podneblje, tlo, agro-biološki čimbenici te znanost o plemenitoj vinovoj lozi), glavnim organoleptičnim svojstvima vina te povijesno-tradicionalnim postupcima prerade grožđa i vina, vinogradarska područja Bosne i Hercegovine dijele se na proizvodna područja: zona, regija (rajon), podregija (podrajon), vinogorje i vinorodne položaje.

(2) Zona je šire zemljopisno područje koje karakteriziraju slične prilike u pogledu podneblja i otapanja snijega, a koje zajedno s agrobiološkim čimbenicima utječu na glavna organoleptična svojstva vina proizvedenog na području vinorodnog kraja.

(3) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje vinorodna područja iz stavka (1) ovoga članka, s njihovim granicama.

Članak 24.

(Izbor sorti)

(1) U pojedinim je regijama (rajonima) dopuštena sadnja i proizvodnja vina samo od sorti koje određuje sortni izbor za pojedinu regiju.

(2) Sorte vinove loze za proizvodnju vina, u smislu ovoga Zakona, moraju pripadati vrsti *Vitis vinifera* ili križancima *Vitis viniferae* s drugim vrstama roda *Vitis*.

(3) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, donosi pravilnik o nacionalnoj listi priznatih kultivara vinove loze, kojom će biti određene skupine preporučenih i dopuštenih kultivara za pojedina vinogradarska područja.

POGLAVLJE IV. RAZVRSTAVANJE, OCJENJIVANJE I OZNAČAVANJE VINA

Odjeljak A. Razvrstavanje vina

Članak 25.

(Razvrstavanje vina po kakvoći)

(1) U smislu ovoga Zakona, vina su:

a) vina u užem smislu riječi:

- 1) mirna vina,
- 2) pjenušava vina,
- 3) biser vina,
- 4) gazirana vina;

b) specijalna vina:

- 1) desertna vina,
- 2) aromatizirana vina,
- 3) likerska vina,

c) po boji, vina se dijele na: bijela, ružičasta (rose, opolo) i crna (crvena).

(2) Po sadržaju neprevrelog šećera, vina se dijele na:

a) mirna vina na:

- 1) suha,
- 2) polusuha,
- 3) poluslatka i

4) slatka.

b) pjenušava, biser i gazirana vina na:

- 1) vrlo suha,

- 2) suha i polusuha,
- 3) poluslatka i
- 4) slatka.

(3) Razvrstavanje vina na stupnjeve kakvoće ovisi o dosezanju kakvoće grožđa, o hektarskom prinosu koji ne smije biti veći od propisane količine, o stupnju dobivenog sladora gnječenjem grožđa, o prirodnom alkoholu i drugim supstancijama u vinu te o organoleptičnim svojstvima vina, i to:

a) Stolno vino bez oznake zemljopisnog podrijetla je vino proizvedeno od jedne ili više sorti grožđa vinove loze. Stolno vino ne može nositi oznaku sorte.

b) Stolno vino s oznakom zemljopisnog podrijetla je vino proizvedeno od jedne ili više sorti grožđa koje potječu iz jedne vinogradarske regije.

c) Kvalitetno vino s oznakom zaštićenog zemljopisnog podrijetla (ZZP) je vino proizvedeno od jedne ili više sorti grožđa koje potječu iz jedne vinogradarske podregije s izraženim kvalitetnim organoleptičnim svojstvima bitnim za ekološke uvjete i sorte određene vinogradarske podregije, vinogorja ili položaja čiju oznaku nosi, koje je odnjegovano u toj podregiji.

d) Vrhunsko vino s oznakom zaštićenog zemljopisnog podrijetla (ZZP) je vino proizvedeno od određene sorte ili skupine sorti grožđa koje potječu iz jednog ili više vinogradarskih položaja u jednom vinogorju s naročito izraženim kvalitetnim, specifičnim organoleptičnim i kemijskim svojstvima bitnim za ekološke uvjete položaja i sorte, odnosno skupine sorti grožđa. To vino mora biti odnjegovano i punjeno u boce u vinogradarskom vinogorju koje obuhvaća određeni položaj.

e) Ako vino iz st. (1), (2) i (3) ovoga članka nosi oznaku sorte, mora biti proizvedeno od najmanje 85% grožđa sorte čije ime nosi.

Članak 26.

(Predikatna vina)

(1) Predikatna vina su vina koja u izuzetnim godinama, u posebnim uvjetima dozrijevanja, načina berbe i prerade daju posebnu kakvoću, a moraju biti proizvedena samo od grožđa preporučenih sorti za pojedino vinogorje.

(2) Predikatna vina su:

a) "Kasna berba"- vino proizvedeno od grožđa ubranog u stanju potpune zrelosti, čiji mošt sadrži najmanje 94° Oechsla;

b) "Izborna berba"- vino proizvedeno isključivo od brižno izabranog grožđa, čiji mošt sadrži najmanje 105° Oechsla;

- c) "Izborna berba bobica"- vino proizvedeno od prezrelih ili plemenitom plijesni napadnutih bobica, čiji mošt sadrži najmanje 127° Oechsla;
- d) "Izborna berba prosušenih bobica"- vino proizvedeno od prosušenih bobica, čiji mošt sadrži najmanje 154° Oechsla;
- e) "Ledeno vino"- vino proizvedeno od grožđa ubranog na temperaturi od najmanje -7° C i prerađenog u smrznutom stanju, a čiji mošt sadrži najmanje 127° Oechsla.

(3) Entitetsko ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva će na prijedlog nižih razina uprave zaduženih za poslove poljoprivredno-prehrambenog sektora dopustiti proizvodnju i drugih predikatnih vina, na temelju proizvođačke specifikacije, po prethodnom mišljenju ovlaštene pravne osobe iz članka 6. st. (1), (2) i (3) ovoga Zakona.

Članak 27.

(Pjenušava vina)

(1) Pjenušava vina su vina dobivena prvim i drugim alkoholnim vrenjem svježega grožđa, mošta od grožđa i vina podobnog za dobivanje stolnog vina te kvalitetnog i vrhunskog vina, koja nakon otvaranja posude otpuštaju ugljični dioksid, koji nastaje isključivo vrenjem i ima tlak od najmanje 3 bara kao posljedicu otopljenog ugljičnog dioksida u zatvorenoj posudi na temperaturi od 20 °C.

(2) Prirodna pjenušava vina mogu biti:

- a) stolno pjenušavo vino,
- b) stolno pjenušavo vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
- c) kvalitetno pjenušavo vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
- d) vrhunsko pjenušavo vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 28.

(Biser vina)

(1) Biser vina su vina dobivena od stolnog vina, kvalitetnog vina ili proizvoda podobnih za dobivanje stolnog vina ili kvalitetnog vina, pod uvjetom da takva vina ili proizvodi imaju ukupnu alkoholnu jakost ne manju od 9 vol. % ili stvarnu volumensku alkoholnu jakost ne manju od 7 vol. % i koja imaju tlak kao posljedicu u njima nastalog ugljičnog dioksida, ne manji od 1 bara i ne veći od 2,5 bara kada se drži u zatvorenim posudama na temperaturi od 20 °C.

(2) Biser vina mogu biti:

- a) stolno biser vino,
- b) stolno biser vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,

- c) kvalitetno biser vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 29.

(Gazirana vina)

(1) Gazirana vina su vina dobivena od stolnih vina koja nakon otvaranja posude otpuštaju ugljični dioksid, koji u cijelosti ili djelomično nastaje dodavanjem toga plina i ima tlak od najmanje 3 bara kao posljedicu otopljenog ugljičnog dioksida kada se drži u zatvorenoj posudi na temperaturi od 20 °C.

(2) Gazirana vina mogu biti:

- a) stolno gazirano vino,
- b) stolno gazirano vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 30.

(Arhivsko vino)

Arhivsko vino je vino koje se u podrumskim uvjetima čuva dulje od njegova optimalnog zrenja, a najmanje pet godina od dana prerade grožđa u vino, od čega najmanje tri godine u boci.

Članak 31.

(Specijalna vina)

(1) Specijalna vina su vina dobivena posebnim načinom prerade grožđa, mošta ili vina bez dodatka ili s dodatkom određene količine vinskog alkohola, vinskog destilata, šećera, koncentriranog mošta i mirisavih ili drugih dopuštenih tvari biljnog podrijetla.

(2) Specijalna vina su:

- a) desertno vino,
- b) likersko vino,
- c) aromatizirano vino.

Članak 32.

(Desertna vina)

(1) Desertna vina su specijalna vina dobivena posebnim načinom prerade prezrelog, odnosno prosušenog grožđa, kao i vina dobivena posebnim postupcima dorade mošta i vina.

(2) Desertno vino mora sadržavati najmanje 15 vol. % stvarnog alkohola.

- (3) Desertna vina razvrstavaju se u sljedeće kategorije kakvoće:
- a) desertno vino,
 - b) desertno kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
 - c) desertno vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
 - d) prošek - desertno kvalitetno ili desertno vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 33.

(Likerska vina)

- (1) Likerska vina su specijalna vina dobivena vrenjem masulja ili mošta uz dodatak ugušćenog mošta, alkoholiziranog mošta, vinskog destilata ili vinskog alkohola.
- (2) Stvarni sadržaj alkohola u likerskim vinima ne smije biti manji od 15 vol. % stvarnog niti veći od 22 vol. % ukupnog alkohola.
- (3) Likerska vina razvrstavaju se u sljedeće kategorije kakvoće:
- a) likersko vino,
 - b) likersko kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
 - c) likersko vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 34.

(Aromatizirana vina)

- (1) Aromatizirana vina su specijalna vina dobivena posebnim postupkom iz vina uz dodatak alkohola, sladora, kiselina i ekstakta dobivenog maceracijom aromatičnih biljaka.
- (2) Sadrže najmanje 8 vol. % stvarnog alkohola, a najviše 25 vol.% ukupnog alkohola.
- (3) Aromatizirana vina razvrstavaju se u sljedeće kategorije kakvoće:
- a) aromatizirano vino,
 - b) aromatizirano kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
 - c) aromatizirano vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 35.

(Mlado vino)

(1) Mlado vino je vino kod kojeg je izvršeno djelomično ili potpuno vrenje i koje nije prošlo cjelovitu tehnološku obradu.

(2) Mlado vino može biti:

- a) stolno mlado vino bez zemljopisnog podrijetla,
- b) stolno mlado vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
- c) kvalitetno mlado vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 36.

Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje uvjete za proizvodnju, označavanje i stavljanje u promet vina iz članka od 25. do 35. ovoga Zakona.

Odjeljak B. Ocjenjivanje vina

Članak 37.

(Obvezno ocjenjivanje vina i mošta prije stavljanja u promet)

- (1) Obvezno je propisano ocjenjivanje vina i mošta prije njihovog stavljanja u promet. Nakon službenog ocjenjivanja zabranjeno je naknadno mijenjanje vina određenog za stavljanje u promet.
- (2) Ako iz bilo kojeg razloga nakon ocjenjivanja dođe do mijenjanja vina, potrebno ga je ponovno ocijeniti prije puštanja u promet.
- (3) Ocjenjivanju podliježu i uvezena vina.
- (4) Bez obzira na stavak (1) ovoga članka, ocjenjivanju ne podliježe vino iz vlastite proizvodnje koje proizvođači iz članka 13. stavak (1) ovoga Zakona sami upotrebe za vlastitu potrošnju.

Članak 38.

(Ocjena vina)

- (1) Ocjena vina i mošta podrazumijeva organoleptično ocjenjivanje vina (izgled, miris i okus) i fizikalno-kemijske analize vina i mošta.
- (2) Ocjenom vina i mošta određuje se:
 - a) primjerenost vina i mošta za promet te njegova istovjetnost sa popratnom dokumentacijom,
 - b) stupanj kakvoće vina s obzirom na: zemljopisno podrijetlo vina, uvjete proizvodnje i njege, sadržaj pojedinih tvari i organoleptično ocjenjivanje,

c) istovjetnost vina certifikatu države izvoznice i primjerenost za promet u Bosni i Hercegovini.

Članak 39.

(Postupak ocjene vina i mošta)

- (1) Ovlaštene institucije daju ocjenu vina i mošta. Ovlaštene institucije odlučuju o ocjenjivanju i razvrstavanju vina u upravnom postupku.
- (2) Ako vlasnik vina ili mošta nije zadovoljan ocjenom, u roku od osam dana od dana primitka te odluke može uložiti žalbu Ministarstvu i zahtijevati ponovno ocjenjivanje vina ili mošta. Ponovna je ocjena konačna.
- (3) Ovlaštena osoba iz ovlaštene institucije uzima uzorak radi ocjene vina iz razreda zaštićenih vina vrhunske i kvalitetne kategorije proizvedenog u Bosni i Hercegovini.
- (4) Naručitelj šalje uzorak ovlaštenoj instituciji radi ocjene mošta i vina iz razreda stolnog vina proizvedenog u Bosni i Hercegovini.
- (5) Poljoprivredni inspektor daje uzorak za ocjenu uvezenog vina.
- (6) U slučaju naknadne dorade uvezenog vina, ovlaštene institucije daju uzorak i ocjenjuje ga prije puštanja u promet do krajnjeg potrošača.

Članak 40.

(Degustatori)

- (1) Ministar imenuje degustatore za organoleptično ocjenjivanje vina i mošta. Degustator mora prethodno položiti ispit sposobnosti, te poznavati enologiju i propise o vinogradarstvu i vinarstvu.
- (2) Ukoliko je degustator zaposlen u organizaciji koja proizvodi vino i mošt te istodobno i proizvođač ili vlasnik vina i mošta, njegova se ocjena ne zbraja prilikom ocjenjivanja njegovog vina i mošta ili vina i mošta organizacije u kojoj je taj vlasnik zaposlen.

Članak 41.

(Povjerenstvo za ocjenjivanje vina i mošta)

- (1) Organoleptično ocjenjivanje vina obavlja najmanje petočlano povjerenstvo degustatora, koje čine predstavnici proizvođača grožđa i vina, potrošači i stručnjaci iz područja vinogradarstva i vinarstva.
- (2) Prvotni ocjenjivači eliminirani su kod ponovnog ocjenjivanja. Ponovno ocjenjivanje obavlja prošireno devetočlano povjerenstvo.

Odjeljak C. Označavanje vina

Članak 42.

(Označavanje vina i drugih proizvoda)

- (1) Za označavanje vina i drugih proizvoda smiju se rabiti samo propisane oznake i oprema koja potrošača ne dovodi u zabunu glede podrijetla, stupnja kakvoće i sastava vina, sorte grožđa od kojega je vino proizvedeno, mogućih priznanja koje je proizvođač dobio, posebnih postupaka proizvodnje i dr.
- (2) Za imenovanje vina iz razreda kvalitetnih vina ne smiju se rabiti izmišljena imena, osim ako se ne radi o registriranoj robnoj oznaci.
- (3) Vino se može imenovati i po određenim osobama ili danima u godini ako je grožđe brano određenoga dana, odnosno ako je osoba po kojoj se vino naziva povezana s mjestom ili područjem u kojem se proizvodi grožđe.
- (4) Odličje ili priznanje može se označiti samo na količini vina za koju je službena osoba prije ocjenjivanja utvrdila da ga predstavlja odlikovani, odnosno nagrađeni uzorak.

Članak 43.

(Rješenje o stavljanju vina u promet)

- (1) U promet se mogu staviti samo originalno punjena vina koja imaju Rješenje o stavljanju vina u promet.
- (2) Rješenje o stavljanju vina u promet izdaju ovlaštene institucije, na temelju količine vina za koju je proizvođač predložio uzorak za ocjenu i navedene u odluci iz članka 39. stavak (1) ovoga Zakona.
- (3) Ovlaštene institucije vode propisanu evidenciju o izdanim rješenjima.

Članak 44.

(Označavanje zemljopisnog podrijetla bosanskohercegovačkog vina)

- (1) Oznakom zaštićenog zemljopisnog podrijetla smije se označiti samo vino određenog stupnja kakvoće, proizvedeno na određenom proizvodnom području i s važnim značajkama toga proizvodnog područja, a za koje proizvođači prijave tražene podatke u registar proizvođača grožđa i vina.
- (2) Proizvođač stječe pravo na označavanje zemljopisnog podrijetla vina i drugih proizvoda nakon što dobije mišljenje o ocjeni vina.
- (3) Oznaku proizvoda s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom, s kontroliranog i ograničenog vinorodnog područja i kontroliranog i ograničenog specifičnog vinorodnog područja, mogu dobiti vina koja zadovoljavaju uvjete iz stavka (2) ovoga članka i imaju rješenje za označavanje oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla.

(4) Proizvodi s oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla moraju zadovoljiti sljedeće uvjete:

- a) potjecati s određenog i ograničenog vinorodnog područja;
- b) biti proizvedeni od određenih sorti ili skupine sorti vinove loze;
- c) imati propisan najmanji prirodni sadržaj alkohola;
- d) nije premašen dopušteni prirod po hektaru;
- e) imati kemijski sastav i organoleptična (senzorna) svojstva karakteristična za proizvod s toga područja;
- f) biti evidentirani u registru.

(5) Na prijedlog ovlaštene institucije, Ministarstvo, u suradnji sa nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, donosi rješenje o dopuštenju označavanja vina oznakom zaštićenog (kontroliranog) zemljopisnog podrijetla.

(6) Kategoriju kakvoće vina s oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla određuju kemijski sastav i organoleptična (senzorna) svojstva vina.

(7) Ovlaštene institucije vode registar oznaka kontroliranog zemljopisnog podrijetla vina, uključujući tradicionalne i homonimne oznake.

(8) Ministar pravilnikom propisuje uvjete koje mora zadovoljiti proizvođač i proizvod za dobivanje rješenja o označavanju vina oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla i postupak zaštite.

(9) Za oznaku zemljopisnog podrijetla određenog proizvodnog područja mogu biti uporabljena samo propisana imena proizvodnih područja.

(10) Označavanje vina jednog kvalitetnog razreda imenom određenog proizvodnog područja isključuje uporabu istog imena za označavanje vina drugog kvalitetnog razreda.

(11) Oznaka zemljopisnog podrijetla vina mora biti vidljiva oznaka na ambalaži.

(12) Ukoliko je robnom oznakom vina na bilo koji način, izravno ili neizravno, istaknuto zemljopisno obilježje, takva se robna oznaka smije uporabiti samo ako je vino proizvedeno na području koje je u toj robnoj oznaci izravno ili neizravno istaknuto.

(13) Osim oznake zemljopisnog podrijetla vina, na svakom originalnom punjenju vina proizvedenom u Bosni i Hercegovini mora biti navedeno i da je vino proizvedeno u Bosni i Hercegovini. U slučaju jednakih zemljopisnih imena, potrebno je točno odrediti oba zemljopisna područja i osigurati da ne dođe do zabune.

(14) Ako vlasnik vinograda ili vinskog pogona smještenog na pograničnom području susjedne države, u blizini granice s Bosnom i Hercegovinom, tu obrađuje ili proizvede vino, Ministarstvo određuje oznaku vina donošenjem rješenja u upravnom postupku. Postupak

počinje na zahtjev stranke. To rješenje vrijedi za određenu količinu grožđa ili vina, može biti sadržajno i vremenski ograničeno te poništeno ukoliko bi bilo u suprotnosti s međunarodnim sporazumom, odnosno ako ga vlasnik krši.

(15) U slučaju povrede prava iz st. (1) i (2) ovoga članka, korisnik oznake kontroliranog zemljopisnog podrijetla ima pravo na sudsku zaštitu, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuju oznake zemljopisnog podrijetla proizvoda i usluga.

Članak 45.

(Zabrana označavanja vina)

U označavanju bosanskohercegovačkog i uvezenog vina zabranjeno je:

- a) prevođenje zemljopisnih oznaka,
- b) označavanje vina na način kojim se dovodi u zabunu glede njegova zemljopisnog podrijetla. Pod zabunom se smatra opisno i slikovno navođenje područja na kojem nije uzgojeno grožđe za to vino ili uporaba riječi: "sličan kao, vrstan, tip, stil, postupak, kao i sl.", odnosno uporaba imena koja mogu dovesti u zabunu svojom fonetičnom sličnošću.

Članak 46.

(Označavanje drugih proizvoda)

Oznakom zemljopisnog podrijetla mogu se označavati i drugi proizvodi samo ako grožđe ili vino od kojeg su proizvedeni u cijelosti potječe s označenog područja, a za to postoje propisani dokazi. Postupak za dobivanje naziva zemljopisnog podrijetla za druge proizvode te sudska zaštita proistječe iz propisa o industrijskom vlasništvu.

Članak 47.

(Mjere zbog miješanja vina)

(1) Ukoliko proizvođač miješa vina s različitim zemljopisnim podrijetlom, i to bosanskohercegovačko vino sa stranim ili vino iz različitih vinorodnih krajeva, cijela količina vina koja bude stavljena u promet može se označiti kao stolno vino s nezaštićenim zemljopisnim podrijetlom nakon što se utvrdi miješanje u njegovom podrumu.

(2) Odredbe stavka (1) ovoga članka ne vrijede za primjere iz članka 14. stavak (2) točka b) ovoga Zakona.

POGLAVLJE V. PROMET

Članak 48.

(Promet)

(1) Pod prometom groždem, moštom, vinom i drugim proizvodima, prema ovome Zakonu, podrazumijevaju se svi postupci nakon završene proizvodnje grožđa, mošta ili vina i drugih

proizvoda nastalih skladištenjem, prijevozom, razdjeljivanjem i prodajom grožđa, mošta, vina i drugih proizvoda, kao i njihovim izvozom ili uvozom, osim skladištenja za proizvođačevu vlastitu upotrebu.

(2) Dopušteno je stavljanje u promet grožđa, mošta, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina koji su proizvedeni u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega i za koja je izdano Rješenje za stavljanje u promet.

(3) Proizvod iz stavka (1) ovoga članka u prometu je kada je dovršen postupak njegove dorade i izdano Rješenje za stavljanje u promet.

(4) Prema ovome Zakonu, u promet se ubraja i ponuda vina ugostiteljskim objektima, kućanstvima koja se bave turizmom ili sličnim kućanstvima, točionicama vina, prometnicama i drugim oblicima neposredne ponude krajnjem potrošaču.

(5) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje uvjete za stavljanje u promet proizvoda iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 49.

(Organoleptično ocjenjivanje vina)

(1) Rješenje za stavljanje u promet proizvoda iz članka 48. stavak (1) ovoga Zakona donose ovlaštene institucije, po ovlasti Ministarstva.

(2) Rješenje ovlaštene institucije za stavljanje u promet vina utemeljeno je na nadzoru prerade grožđa, uvidu u podrumarsku evidenciju, fizikalno-kemijskoj analizi i organoleptičnom (senzorskom) ocjenjivanju.

(3) Uz rješenje o stavljanju upakovanog vina u promet, ovlaštene institucije izdaju markice, odnosno vrpce kojima će proizvod u prometu biti obilježen.

(4) Ministar pravilnikom propisuje analitičke metode, opremu i druge uvjete za provođenje analiza.

(5) Ministar imenuje članove Povjerenstva za organoleptično ocjenjivanje vina i drugih proizvoda od grožđa i vina (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) pri Ministarstvu.

(6) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje način organoleptičnog (senzornog) ocjenjivanja, uvjete i način rada Povjerenstva.

Članak 50.

(Vino i drugi proizvodi čiji je promet zabranjen)

(1) Zabranjen je promet:

a) vinom od grožđa samorodne loze i drugih proizvoda te loze koji sadrže alkohol;

- b) pokvarenim vinom i vinom s greškom, te vinom i drugim proizvodima koji ne odgovaraju propisanoj kvaliteti, odnosno nisu pogodni za ljudsku prehranu;
 - c) neocijenjenim vinom;
 - d) vinom čije strane značajke, odnosno zemljopisno podrijetlo ne odgovara deklaraciji;
 - e) nepopisno označenim vinima i drugim proizvodima od grožđa i vina,
 - f) vinom i drugim proizvodima od grožđa i vina koji nemaju rješenje za stavljanje u promet.
- (2) Proizvođači vina i drugi koji vino stavljaju u promet moraju posebice označiti posudu s pokvarenim vinom, a količinu takvog vina odmah prijaviti poljoprivrednom inspektor.

Članak 51.

(Oblici ponude vina glede punjenja)

- (1) Dopušteno je stavljanje u promet do krajnjeg potrošača samo originalno punjenog vina. Originalno punjeno vino je vino punjeno u propisanu ambalažu i označeno na propisani način.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, u promet do krajnjeg potrošača može biti stavljeno i vino koje nije originalno punjeno, pod propisanim sljedećim uvjetima:
- a) ako po ovom Zakonu registrirani proizvođači grožđa i vina nude vino ili mošt iz vlastite proizvodnje grožđa i vina u svojem proizvodnom podrumu, u specijaliziranim prodavaonicama i trgovinama koje imaju propisane uvjete za prodaju i imaju dozvolu upravne jedinice;
 - b) ako ugostiteljski objekti koji ispunjavaju propisane uvjete na određenom proizvodnom području nude vino iz tog proizvodnog područja.

Članak 52.

(Prodaja vina)

- (1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina smiju se prodavati samo u originalno zatvorenim bocama ili u drugim posudama koje čuvaju kakvoću upakiranog proizvoda.
- (2) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje uvjete i način pakiranja vina i drugih proizvoda od grožđa i vina

Članak 53.

(Prodaja vina u rinfuzi)

- (1) Proizvođači upisani u registar mogu prodavati mošt, vino i druge proizvode od grožđa i vina kao otvorenu robu (u rinfuzi) u prostorijama u kojima obavljaju proizvodnju, preradu i doradu ili u svojim specijaliziranim prodavaonicama i trgovinama koje ispunjavaju propisane uvjete za prodaju vina.

(2) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje uvjete i način prodaje proizvoda iz stavka (1) ovoga članka kao otvorene robe.

Članak 54.

(Kakvoća vina)

(1) Za kakvoću vina i drugih proizvoda od grožđa i vina u prometu, osim proizvoda iz članka 57. stavak (3) ovoga Zakona ukoliko su prevezena i skladištena sukladno članku 55. stavak (1) ovoga Zakona, odgovoran je proizvođač pod čijim je imenom proizvod stavljen u promet.

(2) Za kakvoću uvezenog vina i drugih proizvoda od grožđa i vina odgovara uvoznik.

(3) Ako je uvoznik uveo proizvode iz stavka (1) ovoga članka za račun druge pravne ili fizičke osobe koja prerađuje ili doraduje navedene proizvode (korisnik), za kakvoću proizvoda na tržištu odgovorna je pravna ili fizička osoba koja prerađuje ili doraduje navedene proizvode.

(4) Ako je vino ili drugi proizvod od grožđa i vina proizveo jedan proizvođač, a drugi ga je proizvođač doradio i punio, za kakvoću proizvoda na tržištu odgovoran je punitelj.

Članak 55.

(Prijevoz vina)

(1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina moraju se prevoziti i skladištiti na način kojim mu se čuvaju fizikalno-kemijska, mikrobiološka i organoleptična (senzorna) svojstva.

(2) Vino i vinski mošt u prijevozu mora pratiti odgovarajuća dokumentacija.

(3) Najveća količina neoriginalno punjenog vina koje se može prevoziti bez odgovarajuće dokumentacije ne smije biti veća od 50 litara po prijevoznom sredstvu, osim kada proizvođač prevozi vino iz vlastite proizvodnje od svojega podruma do stalnog prebivališta.

(4) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje dokumente koji prate vino i druge proizvode od grožđa i vina u prijevozu.

Članak 56.

(Prodaja vina)

U prodavaonicama koje prometuju robom na malo, vino i drugi proizvodi od grožđa i vina mogu se držati i prodavati samo u originalno zatvorenim bocama i posudama, ukoliko nemaju propisane uvjete za prodaju vina u rinfuzi iz članka 53. ovoga Zakona.

Članak 57.

(Vino u ugostiteljskim objektima)

- (1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina drže se u ugostiteljskim objektima samo u originalno zatvorenim bocama i posudama.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, stolno vino, stolno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom i kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom mogu se držati u staklenim bocama ili posudama od drugog materijala koji osigurava kakvoću vina glede fizikalno-kemijskih i organoleptičnih (senzornih) svojstava, do 60 litara volumena i prodavati kao otvorena roba.
- (3) Za kakvoću vina koja se prodaju u ugostiteljskim objektima kao otvorena roba odgovoran je vlasnik ugostiteljskog objekta.
- (4) Prodaja vina i drugih proizvoda od grožđa i vina na čaše iz originalno zatvorenih posuda do 5 litara volumena ne smatra se prodajom otvorene robe.
- (5) Kakvoća proizvoda iz stavka (4) ovoga članka u pogledu fizikalno-kemijskih, mikrobioloških i organoleptičnih (senzornih) svojstava mora biti jednaka onima u originalno zatvorenim posudama, a za eventualne razlike odgovoran je vlasnik ugostiteljskog objekta.
- (6) U ugostiteljskim se objektima ne smiju držati bolesna vina ili vina s manom te drugi proizvodi od grožđa i vina koji ne zadovoljavaju uvjete za stavljanje u promet.

Članak 58.

(Označavanje vina)

- (1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina u prometu moraju biti označeni tako da potrošača informiraju o sadržaju, podrijetlu, kakvoći i sl.
- (2) U označavanju proizvoda ne smiju se rabiti riječi, pojmovi, slike, oprema, nagrade i sl. koje bi potrošača mogle obmanuti ili ga dovesti u zabludu.
- (3) Zabranjeno je staviti u promet vina i druge proizvode bez oznaka, s nepotpunim oznakama ili oznakama koje ne odgovaraju pravom stanju.
- (4) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje sadržaj oznaka.

Članak 59.

(Stavljanje u promet mladog vina)

Mlado vino može se staviti u promet do 31. prosinca u godini berbe.

Članak 60.

(Oglašavanje vina)

Dopušteno je oglašavanje vina sa zaštićenim (kontroliranim) zemljopisnim podrijetlom u pisanim i elektronskim medijima, u svim oblicima oglasa na javnim mjestima, na objektima i prometnim sredstvima, knjigama, časopisima, kalendarima i odjevnim predmetima.

Članak 61.

(Osobe koje se smiju baviti prometom vina i drugih proizvoda)

(1) Prometom vina i drugih proizvoda koji nisu originalno punjeni smiju se baviti proizvođači iz članka 13. ovoga Zakona i ugostiteljski objekti iz članka 51. stavak (2) ovog Zakona.

(2) Prometom originalno punjenih vina, osim osoba iz stavka (1) ovoga članka, mogu se baviti i osobe koje se bave drugom djelatnošću, za što ispunjavaju propisane uvjete i imaju propisanu dozvolu za obavljanje te djelatnosti.

Članak 62.

(Podrumarska evidencija)

(1) Proizvođači, donjegovatelji ili punitelji vina, te ugostiteljski objekti iz članka 51. stavak (2) ovoga Zakona moraju voditi propisanu podrumarsku evidenciju o proizvodnji, preradi i prometu groždem, moštom, vinom i drugim proizvodima.

(2) Podrumarska evidencija vodi se tako da su u njoj navedeni bitni podaci o zemljopisnom podrijetlu, kakvoći i količini mošta i vina po pojedinom vinskom podrumu. U podrumarskoj evidenciji vodi se i vino za vlastitu upotrebu.

Članak 63.

(Mjesto njege i punjenja vina)

(1) Vino sa zaštićenim zemljopisnim podrijetlom mora biti odnjevovano i punjeno u regiji (rajonu) u kojoj je proizvedeno grožđe.

(2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, ministar na zamolbu proizvođača grožđa i vina te uz suglasnost nadležnih entitetskih i tijela Brčko Distrikta BiH može dozvoliti njege ili punjenje određene količine vina izvan vinorodnog okoliša regije (rajona) u kojoj je grožđe proizvedeno ili čak izvan Bosne i Hercegovine:

a) ako u vinskom podrumu na području na kojem je grožđe proizvedeno iz objektivnih razloga nije moguće proizvesti ili puniti vino;

b) ako proizvođač proizvodi grožđe na dvjema ili više susjednih proizvodnih područja.

POGLAVLJE VI. UVOZ I IZVOZ VINA I DRUGIH PROIZVODA

Članak 64.

(Uvoz)

- (1) Vino i drugi proizvodi (grožđe, masulj, mošt) koji se uvoze radi prodaje u Bosni i Hercegovini moraju ispunjavati uvjete iz ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega u pogledu kakvoće i označavanja, imati certifikat države izvoznice i nalaz analize ovlaštene institucije države izvoznice. Ako propisima Bosne i Hercegovine nisu utvrđeni uvjeti za određeni proizvod od grožđa ili vina, takav proizvod mora ispunjavati uvjete koji vrijede u državi izvoznici.
- (2) Proizvodi iz stavka (1) ovoga članka pri uvozu moraju imati certifikat o kakvoći, izdat od nadležne institucije zemlje proizvođača (izvoznice), a ako ne potječu iz zemalja koje su članice Europske unije, moraju imati i certifikat o kakvoći izdat od ovlaštene institucije.
- (3) Uvoznici i korisnici proizvoda iz stavka (1) ovoga članka dužni su voditi evidenciju o uvozu, doradi, punjenju, zalihama i prodaji.
- (4) Sadržaj i oblik evidencije, te uvjete u pogledu označavanja i stavljanja u promet uvezenih proizvoda propisuje ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH.
- (5) U slučaju uvoza neflaširanog vina, u promet do krajnjeg potrošača može se staviti samo vino u bocama.
- (6) Na certifikatu države izvoznice ili na nalazu analize ovlaštene institucije države izvoznice obvezno moraju biti navedeni sljedeći podaci: država izvoznica, moguća oznaka podrijetla, oznaka kakvoće sukladno stupnju kakvoće, oznaka stupnja šećera, volumenski postotak alkohola.
- (7) Za uvezeno vino stavljeno u promet do krajnjeg potrošača obvezne su sve oznake propisane ovim Zakonom i propisima izdanim na temelju njega uz obveznu naznaku uvoznika vina.
- (8) Dopušten je izvoz uvezenog vina i drugih proizvoda od grožđa i vina s pratećom dokumentacijom i etiketom, na kojoj mora biti naznačena zemlja podrijetla, a proizvod ne smije nositi oznaku podrijetla iz Bosne i Hercegovine.
- (9) Fizičkim osobama koje prelaze državnu granicu dopušten je uvoz u Bosnu i Hercegovinu najviše 5 litara vina za vlastitu upotrebu, bez dokumentacije iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 65.

(Ocjenjivanje uvezenog vina)

- (1) Iz svake pošiljke uvezenog vina, osim vina iz članka 64. stavak (8) ovoga Zakona i vina u bocama do količine koju pojedinac, sukladno carinskim propisima, može uvesti bez plaćanja carine, poljoprivredni inspektor službeno uzima uzorak i dostavlja ga na ocjenu ovlaštenoj instituciji, osim ako međunarodnim sporazumom nije drukčije određeno. Ovlaštena institucija ocjenjuje to vino po žurnom postupku, najkasnije u roku od četiri radna dana od primitka uzorka.
- (2) Zabranjeno je uvozniku stavljanje u promet uvezenog vina prije nego što dobije odgovarajuću ocjenu. Ako ocjena vina koju je dala ovlaštena institucija ne odgovara

certifikatu države izvoznice u pogledu oznake kakvoće i zemljopisnog podrijetla, odnosno nalazu analize ovlaštene institucije države izvoznice, po izboru uvoznika vino se:

- a) pošalje natrag, ili
- b) opremi odgovarajućim certifikatima ili nalazima analize države izvoznice, ili
- c) upotrijebi za proizvodnju drugih proizvoda, ako za to ispunjava uvjete.

(3) Ukoliko se ocjenjivanjem utvrdi da vino po kakvoći ne odgovara propisima Bosne i Hercegovine, po izboru uvoznika vino se:

- a) pošalje natrag ili
- b) upotrijebi za proizvodnju drugih proizvoda, ako za to ispunjava uvjete, ili ga uništi.

(4) Ocjenjivanje uvezenog vina provodi se po postupku i na način određen ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega za vino proizvedeno u Bosni i Hercegovini.

Članak 66.

(Izvoz)

(1) Vino za izvoz mora ispunjavati sve uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega, te uvjete uvoznika.

(2) Svaku pošiljku vina za izvoz prati certifikat u kojem ovlaštena institucija upisuje ocjenu vina i navodi zemljopisno podrijetlo vina.

(3) Iznimno od stavka (2) ovoga članka, bez ocjene za izvoz dopušten je izvoz malih količina vina predviđenih za jednokratno predstavljanje, do zajedničke količine od 100 litara istog vina, a zajedno ne više od 500 litara.

(4) Dopušten je izvoz samo originalno punjenog vrhunskog vina, osim vina iz članka 63. stavak (2) ovoga Zakona.

(5) Fizička osoba na prijelazu granice može prevesti bez propisane dokumentacije količinu vina za vlastitu upotrebu koju dozvoljava ta država, ali ne više od 5 litara neoriginalno punjenog vina po prijevoznom sredstvu. Za izvoz veće količine neoriginalno punjenog vina za vlastitu upotrebu obvezna je popratna dokumentacija navedena u stavku (2) ovoga članka.

(6) Iznimno dopušten je izvoz vina i drugih proizvoda od grožđa i vina na temelju ugovorene izvozne kakvoće navedene u ugovoru, uz suglasnost Ministarstva i nadležnih entitetskih i tijela Brčko Distrikta BiH.

(7) Vino iz stavka (1) ovoga članka koji se izvozi i označava kao bosanskohercegovački proizvod mora potjecati od grožđa proizvedenog na teritoriju Bosne i Hercegovine i cjelokupan proces proizvodnje mora biti obavljen na teritoriju Bosne i Hercegovine.

(8) Vino iz stavka (1) ovoga članka koje se izvozi mora imati certifikat o kakvoći izdat od ovlaštene institucije.

(9) Izvoznik je dužan voditi evidenciju o izvozu vina iz stavka (1) ovoga članka.

(10) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje način izdavanja i obrazac certifikata iz stavka (2) ovoga članka, te sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stavka (9) ovoga članka.

Članak 67.

(Zabrana izvoza i uvoza)

Zabranjen je izvoz, uvoz i stavljanje u promet grožđa, masulja, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina koji ne zadovoljavaju propise Europske unije iz područja vinogradarstva i vinarstva, ovog Zakona i propisa donesenih na temelju njega.

Članak 68.

(Poticaj razvoja vinogradarstva i vinarstva)

Institucija koju ovlasti nadležno ministarstvo potiče razvoj vinogradarstva i vinarstva, kakvoće i prodaje bosanskohercegovačkog vina, u skladu s ovim Zakonom.

POGLAVLJE VII. OVLAST ZA IZDAVANJE PODZAKONSKIH AKATA

Članak 69.

(Podzakonski akti)

Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH donosi sljedeće propise:

- a) o uvjetima koje mora ispunjavati ovlaštena institucija u pogledu kadra, opreme i prostorija;
- b) o naknadama troškova za usluge ovlaštene institucije;
- c) o uvjetima koje moraju ispunjavati proizvođači i prerađivači grožđa i vina i drugih proizvoda, odnosno punitelji i donjegovatelji za obavljanje te djelatnosti;
- d) o sadržaju registra i načinu vođenja registratora? o postupku i načinu upisa u registar;
- e) o sadržaju i načinu vođenja katastra;
- f) o imeniku zemljopisnih oznaka vina i drugih proizvoda;
- g) o uvjetima koje mora ispunjavati grožđe za preradu u vino, te o dopuštenim tehnološkim postupcima i enološkim sredstvima za proizvodnju vina;

- h) o uvjetima koje mora ispunjavati vino i mošt u pogledu kakvoće, označavanja i ambalaže u prometu;
- i) o podjeli na manja vinogradarska područja (rajonizacija), o apsolutnim vinogradarskim zemljištima i o dopuštenim i preporučenim sortama vinove loze;
- j) o metodologiji za ocjenjivanje vina i mošta i drugih proizvoda;
- k) o ispitu degustatora;
- l) o uvjetima koje moraju ispuniti proizvođač, ugostiteljski objekti, točionice vina i prodavac vina na prometnicama za neposrednu prodaju neflaširanog vina krajnjem potrošaču;
- m) o podrumarskom evidentiranju;
- n) o ispitu sposobnosti poljoprivrednog inspektora za organoleptično ocjenjivanje;
- o) o načinu uzimanja uzorka i postupku s oduzetim predmetima;
- p) o pripremi elaborata za tradicionalno imenovanje vina;
- r) o obliku kontrolnog lista, o načinu i postupku izdavanja te cijeni kontrolnog lista i o evidenciji o izdavanju kontrolnih listova;
- s) druge propise potrebne za provedbu ovoga Zakona.

POGLAVLJE VIII. NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOGA ZAKONA

Članak 70.

(Poljoprivredni i tržišni inspektor)

- (1) Službene kontrole i inspekcijски nadzor provode se u skladu s valjanim zakonskim propisima.
- (2) Službene kontrole i primjenu odredaba ovoga Zakona obavljaju: Republička uprava za inspekcijske poslove Republike Srpske - inspektorat uz posredovanje poljoprivrednih i tržišnih inspektora, Federalna uprava za inspekcijske poslove uz posredovanje kantonalnih poljoprivrednih i tržišnih inspektora, kao i inspekcijских službi Vlade Brčko Distrikta BiH.
- (3) Inspekcijски nadzor nad provođenjem ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega može obavljati poljoprivredni inspektor sa završenim agronomskim/poljoprivrednim fakultetom voćarsko-vinogradarsko-vinarskog, prehrambeno-tehnološkog i općeg smjera ili sa završenim prehrambeno-tehnološkim fakultetom prehrambeno-inženjerskog smjera, uz uvjet da ima i položen ispit sposobnosti za organoleptično ocjenjivanje.

Članak 71.

(Nadležnosti i ovlasti inspektora)

(1) Inspekcijski nadzor i službene kontrole nad proizvodnjom i prometom vina obavljaju entitetski inspektorati.

(2) Poljoprivredni inspektor za obavljanje inspekcijskog nadzora uz ovlasti po važećim zakonskim propisima o inspekcijama ima i sljedeće ovlasti:

a) pregledavati: vinograde, prerađivačke objekte (podrume, punionice i sl.); skladišta u kojima se skladišti grožđe, vino i drugi proizvodi; objekte u kojima se proizvode, prerađuju ili skladište grožđe, vino, mošt i drugi proizvodi i ekološka sredstva određeni za promet; carinska skladišta u nazočnosti carinskih službenika; objekti u kojima se grožđe, vino ili mošt prodaju krajnjem potrošaču;

b) pregledavati opremu za proizvodnju, preradu, njegu, punjenje, te prehranjivanje grožđa, mošta i drugih proizvoda, te opremu za točenje vina;

c) pregledavati grožđe, drop, mošt, vino i druge proizvode u proizvodnom lancu, u prijevoznom sredstvu, u prometu i u ponudi krajnjem potrošaču, enološka sredstva, ambalažu za vino i druge proizvode od grožđa i vina;

d) pregledavati oznake na ambalaži, nalaze, analize, certifikate, svu popratnu dokumentaciju za grožđe, vino i druge proizvode određene za promet, podrumarsku evidenciju, registar i katastar vinograda, te drugu dokumentaciju o grožđu, vinu i drugim proizvodima kod proizvođača, prerađivača, ugostitelja i trgovaca;

e) nadzirati postupke ocjenjivanja vina i mošta;

f) uzimati uzorke grožđa, dropa, mošta, vina i drugih proizvoda, te enoloških sredstava na trošak vlasnika i dati ih na analizu;

g) organoleptično testirati mošt, vino i druge proizvode.

(3) U obavljanju inspekcijskog nadzora poljoprivredni inspektor, osim mjera određenih općim propisima o inspekciji, može izreći i sljedeće mjere:

a) zabraniti sadnju nasada samorodnice i nasada onih sorti vinove loze koje nisu u sortnom izboru, određenom rajonizacijom, te odrediti uništenje novih nasada samorodnice i nasada loze koja nije u sortnom izboru;

b) privremeno, do dobivanja ocjene a najdulje pet dana od uzimanja uzorka, zabraniti promet moštom ili vinom ako sumnja da ne odgovara propisanim uvjetima;

c) zabraniti promet moštom ili vinom koje ne ispunjava uvjete iz ovoga Zakona ili propise donesene na temelju njega, iz međunarodnog sporazuma, ili ako su tijekom proizvodnje bila uporabljena nedopuštena sredstva i postupci;

d) zaplijeniti pokvareno ili umjetno stvoreno vino i druge proizvode te odrediti uništenje, odnosno preradu vina i drugih proizvoda;

e) odrediti daljnju njegu ili upotrebu vina s manom;

f) odrediti razvrstavanje vina u nižu kakvoću ukoliko ono ne ispunjava uvjete određene ovim Zakonom za deklariranu kakvoću, odnosno ako je vino u podrumu bilo miješano suprotno odredbama o zaštiti zemljopisnog podrijetla;

g) zabraniti promet vinom ako je stavljeno u promet bez popratne dokumentacije koja odgovara stranim značajkama vina ili ako originalno punjenje nema kontrolni list;

h) odrediti rok za sređivanje stanja, odnosno zabraniti obavljanje djelatnosti ako nisu ispunjeni uvjeti određeni ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega u pogledu prostorija, opreme ili kadra kod proizvođača, prerađivača, gostioničara, trgovaca, punionica, donjegovatelja, ovlaštenih organizacija i drugih;

i) zabraniti uvoz ili izvoz ako vino ili drugi proizvodi od grožđa i vina ne ispunjavaju uvjete određene ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega;

j) zabraniti proizvodnju vina od uvezenog grožđa i mošta;

k) izreći novčanu kaznu na licu mjesta u slučaju određenom ovim Zakonom, predložiti pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijavi kazneno djelo.

(4) Tržišni inspektor može uzeti uzorke vina i dati ih na analizu propisanu čl. 79. do 81. ovog Zakona.

(5) Ako tržišni inspektor tijekom obavljanja nadzora iz članka 70. ovoga Zakona ustanovi da vino ili drugi proizvodi u prometu ne odgovaraju odredbama ovoga Zakona, izdaje rješenje kojim zabranjuje promet tim vinom ili drugim proizvodima.

(6) Nadležna inspekcija nadzire izvoz i uvoz proizvoda iz čl. 64, 65. i 66. ovoga Zakona.

(7) Nadležna inspekcija nadzire rad ovlaštenih pravnih osoba i predlaže oduzimanje ovlasti kada prestanu ispunjavati propisane uvjete.

(8) Nadležna inspekcija izvješćuje nadležna tijela uprave o uočenim nepravilnostima i traži provođenje određenog postupka, ako sama nije ovlaštena izravno postupiti.

(9) Podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka radi kršenja odredaba ovoga Zakona.

Članak 72.

(Nadzor nad uvoznim vinom)

(1) Uvoznik je dužan organizacijskoj jedinici poljoprivredne inspekcije najbližoj mjestu uvoza prethodno najaviti uvoz vina i obavijestiti je o mjestu uvoza.

(2) Ako je uvezeno vino u slobodnoj carinskoj zoni, odnosno u carinskom skladištu, poljoprivredni inspektor dužan je uzeti uzorak u nazočnosti carinika. Postupak počinje i nastavlja se u skladu s carinskim propisima.

POGLAVLJE IX. NAKNADE TROŠKOVA

Članak 73.

- (1) Proizvođači plaćaju naknadu troškova postupka za:
- a) odobrenje dodavanja šećera ili koncentriranog mošta iz članka 19. st. (2) i (3) i članka 21. ovoga Zakona;
 - b) obavljanje analize iz članka 21. stavak (1) ovoga Zakona;
 - c) izdavanje oznake kontroliranog podrijetla proizvoda iz članka 6. st. (1), (2) i (3) ovoga Zakona;
 - d) izradu elaborata o zaštiti kontroliranog podrijetla iz članka 7. stavak (1) ovoga Zakona i dodatka elaborata iz članka 8. stavak (3) ovoga Zakona;
 - e) izdavanje rješenja o izmjeni iz članka 8. stavak (1) ovoga Zakona;
 - f) svako godišnje stavljanje u promet proizvoda iz članka 49. stavak (2) ovoga Zakona;
 - g) obavljanje analize i izdavanje mišljenja iz članka 49. stavak (2) ovoga Zakona;
 - h) svako godišnje stavljanje u promet proizvoda koji ne nose oznaku kontroliranog podrijetla;
 - i) izdavanje certifikata iz članka 66. stavak (2) i članka 38. stavak (2) točka c) ovoga Zakona;
 - j) izdavanje rješenja o stavljanju u promet proizvoda koji se uvoze iz članka 48. stavak (2), članka 64. stavak (2) i članka 65. st. (1) i (2) ovoga Zakona.
- (2) Naknade iz stavka (1) toč. a), c), e), f), i j) ovoga članka prihod su proračuna Bosne i Hercegovine.
- (3) Naknade iz stavka (1) točke h) ovoga članka prihod su proračuna općine.
- (4) Naknade iz stavka (1) toč. b), d), g) i i) ovoga članka prihod su ovlaštenih pravnih osoba koji pružaju usluge za koje se plaća naknada.
- (5) Podnositelj zahtjeva snosi i posebne troškove postupka za izdavanje rješenja iz stavka (1) toč. c) i f) ovoga članka, sukladno odredbi članka 107. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04 i 88/07).

POGLAVLJE X. NADZOR

Članak 74.

(Upravni nadzor)

Nadležno ministarstvo obavlja upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, te nadzor nad radom ovlaštenih pravnih osoba.

Članak 75.

(Inspekcijski nadzor)

Inspekcijski nadzor, prema ovome Zakonu i propisima donesenim na temelju njega, obavljaju poljoprivredni inspektori, a nadzor nad prometom vina i drugih proizvoda od grožđa i vina obavljaju tržišni inspektori nadležnih inspektorata.

Članak 76.

(Iskaznica)

Nadležni inspektori imaju posebnu iskaznicu kojom se utvrđuje njegovo službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

Članak 77.

(Nadležnosti poljoprivredne inspekcije)

(1) Ako poljoprivredni inspektor u postupku inspekcijskog nadzora utvrdi da je prekršen ovaj Zakon ili propis donesen na temelju njega, naložit će uklanjanje utvrđenih nepravilnosti ili nedostataka u određenom roku.

(2) Poljoprivredni inspektor u provođenju inspekcijskog nadzora, prema odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, vodi postupak i donosi rješenja.

Članak 78.

Pravne i fizičke osobe čiji rad podliježe nadzoru poljoprivrednog inspektora dužne su omogućiti i dati potrebne podatke i obavijesti.

Članak 79.

(Uzimanje uzoraka)

(1) Kada poljoprivredni inspektor posumnja da pregledani proizvod ili sredstvo ne odgovaraju uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega, uzet će određeni broj uzoraka i dostaviti ih na analizu ovlaštenoj pravnoj osobi.

(2) Uzorci za analizu dostavljaju se pod šifrom.

Članak 80.

(Nadanaliza)

(1) Proizvođač, uvoznik i korisnik (u daljnjem tekstu: vlasnik) u roku od osam dana od dana primitka rezultata analize može zahtijevati od poljoprivrednog inspektora da dostavi drugi primjerak uzorka na nadanalizu.

- (2) Nadanalizu može zahtijevati i inspektor u roku iz stavka (1) ovoga članka ukoliko posumnja u rezultat analize.
- (3) Nalaz nadanalize konačan je i može se pobijati samo pod uvjetima i na način propisan za pobijanje javnih isprava.
- (4) Nadanalizu mogu obavljati pravne osobe koje za to ovlasti Vijeće ministara BiH, sukladno Zakonu o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04).
- (5) Popis pravnih osoba iz stavka (4) ovoga članka bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH".

Članak 81.

(Troškovi analize)

- (1) Vlasnik od kojega je uzet uzorak dužan je dati posude i podmiriti troškove pakiranja, prijevoza i analize uzorka ako se utvrdi da proizvodi od kojih je uzet uzorak ne odgovaraju propisanim uvjetima.
- (2) Ako se analizom utvrdi da uzorci odgovaraju odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, troškove pakiranja, prijevoza i analize uzorka podmiruje tijelo uprave čiji je poljoprivredni inspektor dostavio uzorke na analizu.
- (3) Vlasnik od kojega je uzet uzorak proizvoda nema pravo na naknadu vrijednosti uzorka.
- (4) Ako je analizu ili nadanalizu proizvoda zahtijevala pravna ili fizička osoba, troškove pakiranja, prijevoza i analize uzorka snosi ta pravna ili fizička osoba, bez obzira na rezultate analize ili supervizije.

Članak 82.

(Privremene mjere)

- (1) Ukoliko poljoprivredni inspektor posumnja da vina i drugi proizvodi od grožđa i vina ili sredstva iz članka 20. stavak (1) ovoga Zakona sadrže tvari štetne za zdravlje ljudi ili da nisu proizvedeni u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, mora zapečatiti posudu u kojoj se nalaze i donijeti privremenu mjeru zabrane uporabe i stavljanja u promet.
- (2) Privremena mjera iz stavka (1) ovoga članka traje dok poljoprivredni inspektor ne primi rezultat analize ovlaštene pravne osobe, a najdulje 15 dana.
- (3) Na pismeni zahtjev, poljoprivredni inspektor dužan je omogućiti vlasniku da u slučaju iz stavka (1) ovoga članka, u nazočnosti poljoprivrednog inspektora, obavi određene radnje kako bi održao zdravstveno stanje proizvoda.
- (4) Tijelo uprave čiji poljoprivredni inspektor zapečati posude nije odgovorno za štetne posljedice koje nastanu na proizvodu ako je vlasniku bilo omogućeno obavljanje radnji iz stavka (3) ovoga članka.

Članak 83.

(Obveze subjekata u poslovanju s vinom)

(1) Kada poljoprivredni inspektor rješenjem zabrani uporabu vina ili drugog proizvoda od grožđa i vina zato što nisu proizvedeni sukladno odredbama ovoga Zakona, propisa donesenih na temelju njega i članka 25. Zakona o hrani koji se odnose na obveze subjekata u poslovanju sa hranom (vina i drugih proizvoda od grožđa i vina), može dopustiti preradu takvog vina ili drugog proizvoda od grožđa i vina u drugi proizvod, na temelju analize ovlaštene pravne osobe. Troškove analize i prerade proizvoda podmiruje vlasnik.

(2) Vlasnik nema pravo na naknadu štete nastalu u slučaju iz stavka (1) ovoga članka.

POGLAVLJE XI. KAZNE NE ODREDBE

Članak 84.

(Patvorenje vina)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako patvori, odnosno poveća količinu masulja, mošta i vina dodavanjem alkohola, vode, šećera, kiseline, vinskog taloga, koncentriranog mošta, suhog grožđa i drugih tvari i sastojaka (članak 20. točka c) ovoga Zakona).

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 800 KM do 1.500 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 5.000 KM.

Članak 85.

(Dodatak šećera, etilnog alkohola, izvoz i uvoz vina)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

a) ako vrhunskom vinu doda šećer, koncentrirani mošt ili bilo koju drugu slatku tvar (članak 20. točka g) ovoga Zakona);

b) ako koristi etilni alkohol u proizvodnji vina (članak 20. točka e) ovoga Zakona);

c) ako izveze vino i druge proizvode od grožđa i vina protivno odredbama članka 66. st. (1), (2), (3) i (4) ovoga Zakona;

d) ako uveze ili stavlja u promet vino i druge proizvode od grožđa i vina protivno odredbama čl. 64. i 65. ovoga Zakona;

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 400 KM do 800 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 3.000 KM.

Članak 86.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

a) ako proizvede proizvode iz članka 25. stavak (3), članka 26. stavak (1), članka 27. stavak (1), članka 28. stavak (1), članka 29. stavak (1), članka 30, članka 31. stavak (1), članka 32. stavak (1), članka 33. stavak (1) i članka 34. stavak (1) ovoga Zakona protivno uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega;

b) ako u proizvodnji mošta i vina upotrijebi nedopuštena sredstva, sredstva koja nisu enološki čista ili koja su štetna za ljudsko zdravlje (članak 19. stavak (1) ovoga Zakona);

c) ako u prostorijama u kojima se proizvodi vino drži sredstva protivno odredbi članka 20. točka i) ovoga Zakona;

d) ako masulju, moštu ili vinu doda tvari protivno odredbama članka 20. toč. a) i b) ovoga Zakona;

e) ako miješa vina protivno odredbi članka 20. točke d) ovoga Zakona;

f) ako zasadi sorte vinove loze protivno odredbi članka 24. st. (1) i (2) ovoga Zakona;

g) ako stavi u promet grožđe, masulj, vino ili druge proizvode od grožđa i vina koji nisu proizvedeni u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega (članak 48. st. (1) i (2) ovoga Zakona);

h) ako proizvođač prodaje vino ili druge proizvode od grožđa i vina protivno odredbi članka 53. stavak (1) ovoga Zakona;

i) ako prodaje vino koje nije u originalno zatvorenim bocama ili posudama (članak 52. stavak (1) ovoga Zakona);

j) ako u svojem ugostiteljskom objektu drži ili prodaje vino protivno odredbi članka 57. stavak (1) ovoga Zakona;

k) ako u svojem ugostiteljskom objektu drži vino ili proizvode od grožđa ili vina koja su bolesna, vina s manom ili koja ne odgovaraju uvjetima za stavljanje u promet za potrošnju (članak 57. stavak (6) ovoga Zakona);

l) ako u prodavaonicama u kojima prometuje robom na malo drži ili prodaje vino, vinski ocat, koje nije u originalno zatvorenim bocama ili posudama (članak 52. ovoga Zakona);

m) ako miješa uvezeno grožđe, vino ili druge proizvode od grožđa ili vina s domaćim grožđem, vinom ili drugim proizvodima od grožđa ili vina i označava ih kao domaći proizvod (članak 22. ovoga Zakona).

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 150 KM do 400 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka (1) toč. a), b), c), d), e), f), g), h), i) i m) ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 800 KM do 1.000 KM.

Članak 87.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

a) ako prerađuje grožđe na određenom području čiji sok ima manje od 64°Oechsla (članak 2. ovoga Zakona);

b) ako proizvede grožđe, mošt ili vino, a nije upisana u Registar proizvođača grožđa i vina (članak 13. stavak (1) ovoga Zakona);

c) ako prerađuje grožđe ili proizvodi, doraduje ili njeguje vino postupcima ili sredstvima kojima se mogu pogoršati fizikalna, kemijska, biološka ili organoleptična svojstva mošta ili vina (čl. 17. i 19. ovoga Zakona);

d) ako stavi u promet masulj, vino ili druge proizvode od grožđa ili vina bez oznake, s nepotpunim oznakama ili s oznakom koja ne odgovara stvarnom stanju (članak 42. ovoga Zakona);

e) ako ne vodi propisanu evidenciju iz članka 62. stavak (1) ovoga Zakona;

f) ako ne omogući obavljanje nadzora i ne pruži potrebne podatke i obavijesti (čl. 70. i 72. ovoga Zakona).

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 70 KM do 150 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 500 KM.

Članak 88.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 500 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

a) ako do određenog roka ne prijavi općinskom tijelu uprave nadležnom za poslove poljoprivrede količinu obranog grožđa i proizvoda dobivenih od grožđa te njihovu zalihu iz prethodnih godina (članak 18. stavak (6) ovoga Zakona);

b) ako bere grožđe prije roka koji odredi ovlaštena organizacija (članak 18. ovoga Zakona);

c) ako ne postupi po rješenju nadležnog poljoprivrednog inspektora (članak 71. stavak (3) ovoga Zakona).

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 50 KM do 70 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 200 KM do 300 KM.

Članak 89.

(1) Za prekršaje iz članka 84. stavak (1); članka 85. stavak (1); članka 86. stavak (1) te članka 87. stavak (1) ovoga Zakona, pravnoj ili fizičkoj osobi bit će izrečena prekršajna sankcija oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni za počinjenje prekršaja ili su pribavljeni ili nastali prekršajem.

(2) Za prekršaje iz članka 84. stavak (1) i članka 85. stavak (1) ovoga Zakona počinjenog drugi puta, fizičkoj osobi će uz novčanu kaznu biti izrečena i zaštitna mjera oduzimanja dozvole za obavljanje djelatnosti u trajanju do jedne godine.

POGLAVLJE XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 90.

(Ovlasti ministra)

Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, na temelju će ovoga Zakona donijeti sljedeće provedbene propise:

- a) o opremi i stručnom osoblju ovlaštene pravne osobe iz članka 11. stavak (2) ovoga Zakona;
- b) o dopuštenim sredstvima i postupcima u proizvodnji mošta i vina iz članka 19. ovoga Zakona;
- c) o sadržaju oznaka iz članka 44., o obrascu certifikata iz članka 66. stavak (10) i članka 48. stavak (5) ovoga Zakona;
- d) o obrascu iskaznice te o načinu i postupku izdavanja iskaznice iz članka 76. ovoga Zakona

(2) Ministar će donijeti provedbene propise iz stavka (1) ovoga članka u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 91.

(Upisnik u registar)

(1) Proizvođači upisani u Registar proizvođača grožđa i vina dužni su nakon stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku određenom propisima za provedbu ovoga Zakona kojima se pobliže utvrđuju uvjeti za proizvodnju i promet vina i drugih proizvoda od grožđa i vina.

(2) Proizvođači koji ne postupe sukladno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega prestaju proizvoditi istekom roka iz stavka (1) ovoga članka, što će rješenjem utvrditi nadležno ministarstvo.

Članak 92.

(Dozvola)

(1) Proizvođači kojima je prema propisima do stupanja na snagu ovoga Zakona izdana dozvola za označavanje proizvoda oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla dužni su u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 69. ovoga Zakona pribaviti rješenje iz članka 44. stavak (5) ovoga Zakona.

(2) Proizvođačima koji ne pribave rješenje u roku iz stavka (1) ovoga članka, prestaje valjanost dozvola izdanih do stupanja na snagu ovoga Zakona, što rješenjem utvrđuje Ministarstvo.

Članak 93.

(Prijelazne odredbe)

Do donošenja propisa iz čl. 69 i 90. ovoga Zakona ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o vinu i rakiji ("Službeni list SRBiH", br. 26/89 i 29/90) ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Članak 94.

(Prestanak važećeg Zakona)

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o vinu i rakiji ("Službeni list SRBiH", br. 26/89 i 29/90).

Članak 95.

(Stupanje na snagu Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

PS BiH broj 171/08
25. veljače 2008. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma

Parlamentarne skupštine
dr. **Milorad Živković**, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine
Sulejman Tihić, v. r.